

Votaziun federala dals 28 da november 1993

Explicaziuns dal cussegli federal

Da tge sa tracti?

Quatter dumondas concernent las finanzas da la confederaziun

Cussegli federal e parlament vulan ordinar da nov las finanzas da la confederaziun: En emprima lingia duai la taglia sin la plivalita remplazzar la taglia d'esit da fin uss e vegnir limitada ensemencun la taglia federala directa fin a la fin da l'onn 2006. En segunda lingia vegn il pe da taglia auzà da 6,2 pertschient per 0,3 sin 6,5 pertschient, per uschia reducir ils gronds deficits da la confederaziun. En terza lingia po il parlament auzar il pe da taglia per in pertschient en favur da l'AVS, sche la situaziun finanziaria dal fond da l'AVS pretendaa quai. En quarta lingia vegnan tenor cunvegnaas internaziunalas ils dazis sin automobils ed ielis midads en taglias da consumazion.

Text da la votaziun pag. 12-15
Explicaziuns pag. 2-11

Reclama per alcohol e tubac

Las duas iniziativas «per sminuir ils problems d'alcohol» e «per sminuir ils problems da tubac» (iniziativas schumellinas) han l'intent da reducir il diever abusiv da bavrondas alcoholicas e da tubac tras in scumond total da reclama. Cussegli federal e parlament refusan las iniziativas. In scumond total da reclama per alcohol e tubac ha consequenzas negativas per l'economia, per la vita culturala e per il sport. Ultra da quai èsi disputaivel con fitig sanadad.

Text da la votaziun pag. 18
Explicaziuns pag. 16-23

Emprim fin quart project: Finanzas da la confederaziun

Las quatter dumondas da la votaziun sa cloman:

- 1. dumonda:** Vulais Vus acceptar il conclus federal dals 18 da zercladur 1993 davart l'**urden da finanzas**?
- 2. dumonda:** Vulais Vus acceptar il conclus federal dals 18 da zercladur 1993 davart ina contribuziun per la **sanaziun da las finanzas da la confederaziun**?
- 3. dumonda:** Vulais Vus acceptar il conclus federal dals 18 da zercladur 1993 davart las mesiras per il **mantegniment da l'assicuranza sociala**?
- 4. dumonda:** Vulais Vus acceptar il conclus federal dals 18 da zercladur 1993 davart **taglias da consumaziun spezialas**?

Il pli impurtant en furma concisa

Cussegli federal e parlament As suttametan quatter dumondas concernent las finanzas da la confederaziun. Sche pievel e chantuns acceptan questas dumondas,

- concludan els l'introduciun d'ina taglia sin la plivalita (TsP) sco remplazzàment da la taglia d'esit;
- gidan els a metter las finanzas da la confederaziun sin ina **basa pli solida** cun auzar il pe da taglia per 0,3 pertschient;
- possibiliteschan els in supplement en favur da l'AVS;
- dattan els a la confederaziun la basa constituzionala per **midar ils dazis sin automobils ed ielis en taglias da consumaziun.**

Midada da la taglia d'esit a la taglia sin la plivalita

La taglia d'esit correspunda en ses princips anc adina als **relaschs urgents or dal temp da la Segunda guerra mundiala** e sa basa sin las structuras economicas dals onns quaranta; ella satisfia insumma betg pli a las pretensiuns ed als svilups da la vita economica. Ella è manglusa, munta ina distorsiu **da la concurrenza ed impedescha investiziuns.** La taglia d'esit duai per quest motiv vegnir remplazzada da la taglia sin la plivalita che n'ha betg quests dischavantatgs.

Ina contribuziun per sanar las finanzas da la confederaziun

Ils davos onns èn vegnids concludids divers levgiamenti da taglia, per exemplu en favur

da las famiglias u per promover la preventiun privata; quels han chaschunà en la cassa federala in manco annual da passa duas milliardas francs. Las entradas correspondentes mancan oz. A medem temp èn **novas incumbensas** vegnidias surdadas a la confederaziun. La midada a la taglia sin la plivalita cun in pe da taglia da 6,2 pertschient (1. dumonda) porta dapli entradas da 0,9 milliardas, ina tala augmentada per 0,3 pertschient sin 6,5 pertschient porta ulteriuras entradas da 0,5 milliardas. Cussegli federal e parlament considereschon queste retgavs per absolutamain necessaris per sanar las finanzas federalas. Dal retgav da la taglia duai ina buna mesa milliarda vegnir impundida per reducir las premias da las cassas da malsauns.

En l'interess da l'economia

L'abilitad da concurrer da noss'economia vegn rinforzada cun il nov urden da finanzas da la confederaziun. Quai è spezialmain impurtant a vista da la situaziun economica dad oz. La taglia d'esit è da dischavantatg per nossas interpresas en il grev cumbat da concurrenza internaziunal. La taglia sin la plivalita dismetta queste dischavantatgs.

Ils dretgs dal pievel restan intacts

Il pe da taglia da 6,2 pertschient ed ils supplements da 0,3 pertschient per sanar las finanzas federalas sco er in pertschient per l'AVS restan francads en la constituziun. Mintga augment pretenda ina midada da la constituziun, dovra pia il consentiment dal pievel e dals chantuns.

Tge portan ils quatter conclus?

1. dumonda: Vulais Vus acceptar il conclus federal dals 18 da zercladur 1993 davart l'urden da finanzas?

Cun in gea vegn la taglia d'esit da fin uss remplazzada da la **taglia sin la plivalita**. La midada succeda cun il pe da 6,2 pertschient valaivel oz per la taglia d'esit. La cumpe-tenza per incassar la taglia sin la plivalita e la taglia federala directa vegn limitada **fin la fin da l'onn 2006**.

Tge è suttamess da nov a la taglia? Tge è liberà da quella?

Sco la taglia d'esit cumpiglia er la taglia sin la plivalita la martganza. Cuntrari a la taglia d'esit n'engrevgia ella betg pli ils bains d'investiziun sco maschinas e vehichels ed ils medis da manaschi. Persuenter vegnan cumpigliads da nov **las prestaziuns da servetsch ed ils purtaders d'energia** (carburants, electricitat). Diversas prestaziuns da servetsch, surtut sin ils secturs d'ospital, da scolaziun e sin il sectur social u da cultura, ma er las premias d'assicuranzas u il traffic da pajaments na vegnan betg suttamess a la taglia. Per ils **bains dal basegn quotidien** (victualias, medicaments, cu-deschs e.u.v.), na suttamess a la taglia fin uss, èsi previs in pe reduci da maximal 2 pertschient. Per limitar la lavour administrativa duain manaschis pitschens, manaschis agriculturs e forestals restar libers da la taglia.

Tgi fa quint cun il fiscus e tgi porta la taglia?

220 000 interpresas suttamessas a la taglia ston far giu quint cun il fiscus, radund 70 000 dapli che oz. Las interpresas calculeschan la taglia sin la plivalita en lur pretschs ed adossechan quella, uschenavant che las relaziuns da concurrenza permettan quai, a las consumertas ed als consumers. Quels vegnan pertutgads da las formalitads uschè pauc sco fin uss da la taglia d'esit. Il personal da l'administraziun da taglia da la confederaziun sto vegnir augmentà per 180 plazzas.

Repartiziun da las grevezzas fiscalas e compensaziun sociala

La taglia sin la plivalita distgorgia las interpresas, engrevgia dentant pli ferm ils tegnairchisas privats, surtut perquai che las prestaziuns da servetsch ed ils purtaders d'energia vegnan suttamess a la taglia. Per quest motiv vegnan tschintg pertschient dal retgav da taglia duvrads per **reducir las premias da las cassas da malsauns** da las gruppas da la populaziun cun pitschnas entradas.

2. dumonda: Vulais Vus acceptar il conclus federal dals 18 da zercladur 1993 davart ina contribuziun per la sanaziun da las finanzas da la confederaziun?

Cun in gea permettais Vus in auzament dal pe da taglia per 0,3 pertschient. Quest auzament passa be en vigur, sche pievel e chantuns acceptan l'introducziun da la taglia sin plivalita, q.v.d. sch'els dian er gea a l'emprima dumonda.

Ils gronds deficits dal tegnairchasa federal na pon betg vegnir dismess be cun reducir las expensas. In pe da taglia pli aut porta ils retgavs da taglia urgentamain necessaris per reducir ils deficits. El è anc adina fitg

modest en cumparegliaziun cun ils pes da taglia da la Germania (15,0%), Frantscha (18,6%), Italia (19,0%) u l'Austria 20,0%).

3. dumonda: Vulais vus acceptar il conclus federal dals 18 da zercladur 1993 davart las mesiras per il mantegniment da l'assicuranza sociala?

Cun in gea dais Vus la cumpetenza al parlament d'auzar il pe da la taglia sin plivalita per maximal in pertschient, per uschia prestar ina contribuziun per la finanziaziun da l'AVS. Questa cumpetenza po be vegnir exequida, sche l'emprima dumonda vegn er acceptada.

La structura da vegliadetgna sa midada da la populaziun vegn ad avair consequenzas per nossas ovras socialas. Sch'i dat qua tras stretgas finanzielas, po il parlament

concluder in auzament dal pe da taglia en favur da l'AVS. Cunter in tal conclus poi vegnir prendì il referendum.

4. dumonda: Vulais Vus acceptar il conclus federal dals 18 da zercladur 1993 davart taglias da consum spezialas?

Cun in gea stgaffis Vus la basa constituiziunala per ina midada dals dazis odierns sin automobils ed ielis minerals en taglias da consumaziun.

Cunvegnas internaziunalas obligeschan la Svizra da midar ses dazis sin automobils ed ielis minerals en taglias da consumaziun. Il parlament vegn sin basa da questa disposiziun en la constituziun a fixar ils detagli en

ina lescha federala. La midada dals dazis en taglias da consumaziun internas duai succeder **senza midadas dal retgav**. La midada è en emprima lingia da natura tecnica e legala.

Posiziun dal cussegl federal

Cun la midada proponida da la constituziun vegn nossa taglia d'esit, che sa basa anc adina sin dretg d'urgenza, finalmain adattada; il tegnairchasa federal vegn mess sin ina basa pli solida e l'abilitad da noss'economia da concurrer sin il plau internaziunal rinforzada. La cumpetenza d'incassar la taglia sin plivalita e la taglia federala directa vegn limitada fin sin la fin da l'onn 2006. Il cussegl federal recumonda questa refurma da taglia surtut per ils motivs sustants:

La taglia d'esit na correspunda betg pli al temp

La taglia d'esit dad oz da 6,2 pertschient ha mancanzas. Ella suttametta a la taglia ultra dal consum er ils bains d'investiziun (maschinas, edificis e.u.v.) ed ils meds da manaschi. Quest engrevgiament ha in effect sin ils pretschs dals products, el ha per consequenza ina taglia zuppada, l'uschenumnada taxe occulte. Uschia vegnan ils products pli chars. Da l'autra vart èn las prestaziuns da servetsch oz libras da la taglia d'esit, malgrà che quest sectur ha ina muntada pli e pli gronda per noss'economia.

Per ina taglia moderna sin la plivalita

La taglia sin la plivalita è in remplazzament modern e progressiv da la taglia d'esit e n'ha betg ils dischavantatgs da quella sco la taglia zuppada u distorsiuns che disturbau la concurrenza. Ella s'è già daditg cumprovada en ils auters stadi occidentals da l'Europa. La taglia sin la plivalita correspunda meglier a nossas isanzas da consum, essend ch'ella suttametta a la taglia betg be la martganzia, mabain er las prestaziuns da servetsch.

Las medemas cundiziuns per noss'economia

Ils products da nossas interpresas èn concernent la taglia en dischavantatg sin las fieras svizras ed estras. La taglia sin la plivalita offrescha a noss'economia megl拉斯 cundiziuns generalas e meglierescha la capacitatda concurrer. L'introducziun da questa taglia munta ina contribuziun decisiva per revitalisar l'economia. Quai è d'avantatg per tuts, pertge ch'in'economia sauna segirescha pazzas da laver.

Distgargiamenti da las investiziuns e grevezza per il consum

Cun desister da suttametter las investiziuns a la taglia vegn l'economia distgargiada per circa 2,6 milliardas francs. Sco cumpensiuzion vegnan tranter auter las prestaziuns da servetsch e l'energia suttamessas da nov a la taglia. L'augment dals pretschs per la rauba e per ils servetschs vegn a chaschunar in unic augment da l'**index dals pretschs da consum**. La liberaziun da la taglia per ils bains d'investiziun dattan però spazi a las interpresas per sbassar ils pretschs. Tenor valitaziuns dastgass il nivo dals pretschs s'augmentar per sin il pli 1,8 pertschient. Persuenter duain las premias da las cassas da malsauns vegnir pli bunmartgadas per las gruppas da la populaziun cun pitschnas entradas.

Mesiras da sanaziun indispensablas

La situaziun da las finanzas federalas è entaifer paucs onns vegnida mendra a moda dramatica. La discrepanza tranter entradas ed expensas è surtut vegnida pli gronda pervi da la recessiun e la dischoccupaziun. Tant per l'onn current sco er per ils onns proxims èsi da quintar senza cuntramesiras cun **deficits annuals da passa sis milliardas francs**. Cussegli federal e parlament n'èn betg pronts da simplamain acceptar quests deficits. Be per **tschaisinsir** in deficit da sis milliardas sto la confederaziun impunder annualmain 300 millions; quels daners pudessan vegnir duvrads pli cunvegnentamain per la scolaziun, per il bainstar social u per impurtants projects per meglierar l'infrastructura economica. Per quests motivs èn già vegnidas concludidas u propoñidas reducziuns tar tuttas expensas da la confederaziun. Cun las mesiras da sanaziun dal 1992 po la confederaziun vegnir distgargiada annualmain per radund quatter milliardas. Il mument deliberescha il parlament in ulterior program da spargn cun distgargiaments da fin ad 1,5 milliardas. Er il **personal da la confederaziun** sto prestar sia part per sanar las finanzas federalas. Tar la **gulivaziun da la chareschia** duai vegnir desisti dals automatissems d'index. Be cun reducziuns na pon las finanzas federalas betg vegnir sanadas. Ina taglia sin la plivalita da 6,5 pertschient po uschia prestar ina contribuziun impurtanta per sanar quellas. Sch'ella vegniss refusada, stuessan vegnir prendidas en consideraziun ulterioras e

dolorusas reducziuns sin il pli divers secturs che avessan consequenzas gravantas per vasts circuls da la populaziun.

Ulteriura segiraziun da l'AVS

L'AVS sto sco pli impurtanta assicuranza sociala er per l'avegnir star sin in bun fundament. Il pli e pli grond dumber da gieud veglia lascha prevair problems da finanziaziun tar l'AVS. Per impedir talas stretgas duai il parlament vegnir autorisà d'auzar il pe da taglia per maximal in pertschient. Ils medis che resultan da quest augment da taglia pon vegnir applitgads be per finanziar ils custs che naschan tras l'augment dal dumber dals rentiers en nossa societad, dentant betg per meglierar las prestaziuns.

Midada dals dazis sin automobils ed ielis minerals

Pervi d'obligaziuns internaziunalas sto la Svizra midar ses dazis fiscals en taglias da consumaziun internas. Questa midada è già stada l'object dal project da finanzas dals 2 da zercladur 1991 e n'è **betg stada dispiataiva**. Il cussegli federal vul uss ademplir quest'obligaziun ch'exista dapi plirs onns. El suttametta la midada per quest motiv danovamain a la votaziun, questa già però sco dumonda da votaziun independenta. La nova regulaziun na chaschuna betg ina pli gronda grevezza fiscala. L'intent da reservar quests dazis sin carburants per pensums dal traffic sin las vias resta senza midadas.

Per tut quests motivs recumondan cussegli federal e parlament d'acceptar ils quatter conclus federals.

Co dat la confederaziun or ils daners da taglia?

I vegn savens pretendì che la confederaziun na dettia betg or spagnusamain ses daners da taglia. Diversas retschertgas tras experts externs han mussà che l'administraziun federala adempleschia las numerusas e multifaras incumbensas d'in stadi modern a moda effizienta e cumpetenta, spezialmain er en cumparegliazion cun stadis esters.

Avais Vus per exemplu savì che la confederaziun

- dat ora di per di pli che set milliuns per il traffic public?
- finanziescha en media mintga renta da l'AVS cun 260 francs e quellas da l'AI cun 600 francs per mais?
- subvenziunescha las cassas da malsauns cun 1,3 milliardas francs?
- contribuescha annualmain pajaments da gulivaziun en media da 35 000 francs per manaschi agricul da muntogna?
- impunda annualmain 1,2 milliardas francs per las duas scolas politecnicas a Turitg ed a Losanna?
- dat or mintga di set milliuns per pajar ils tschains da ses daivets u quasi tuttina bler sco per la scolaziun e la perscrutaziun da basa u per il traffic public?
- applitgescha 17 milliardas u ferm 40 pertschient da tuts medis federrals per la gulivaziun sociala e regiunala en Svizra?
- applitgescha dus terzs da sias expensas en favur da terzs sco chantuns e vischnancas u persunas privatas?
- surpiglia fin a 50 pertschient ils preventivs da chantuns da flaivlas finanzas e che quels stuessan auzar massivamain lur taglias senza ils medis da la confederaziun?

(Basa 1992)

Las deliberaziuns en il parlament

Il 1991 ha il pievel refusà il nov urden da las finanzas federalas cun 54,3 pertschient vuschs negativas. Cunquai che la taglia federala directa e la taglia d'esit dastgan vegnir incassadas be fin la fin dal 1994, ha il cussegl federal suttamess al parlament in nov project anc il medem onn. A vista dals avantatgs evidents per l'economia e per la confederaziun ha el danovamain proponi ina taglia sin la plivalita. El ha però l'emprim be vuli stgaffir la basa constituiunala per quest intent ed introducir questa taglia pir cun in segund pass sin via da la legislaziun ordinaria. **Il parlament ha dentant decis da proponer immediat al pievel ed als chantuns la midada dal sistem da taglia.** Il cussegl federal è i d'accord cun questa procedura; el è però da l'opinun ch'ina taglia sin la plivalita saja be cunvegnenta cun auzar il medem mument il pe da taglia per 0,3 pertschient.

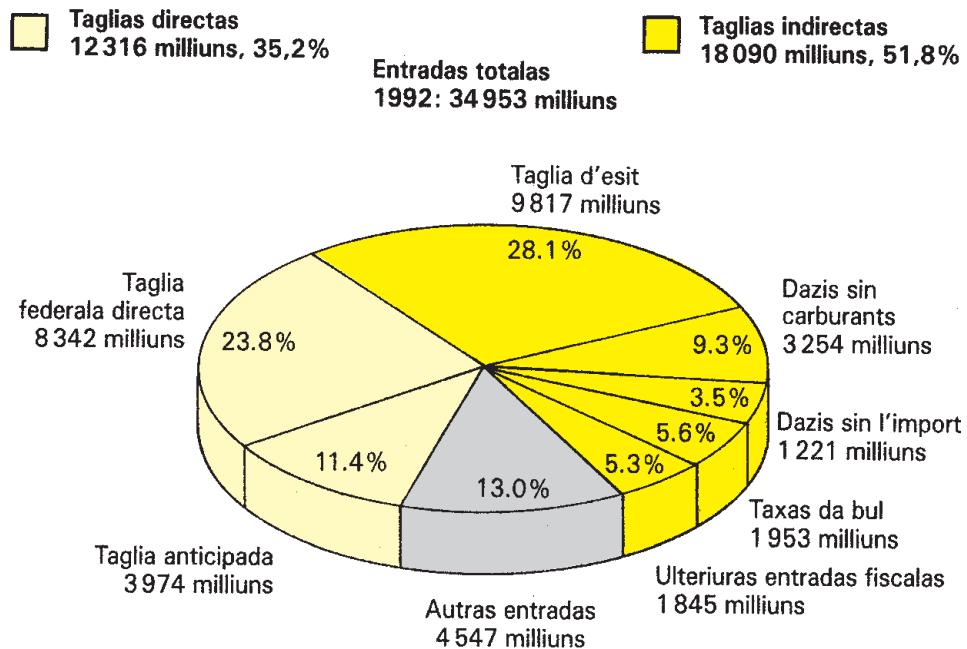
La dumonda dal **pe da taglia** ha chaschunà grondas discussiuns. Ina ferma minoritad s'è engaschada per mantegnair, gea schizunt per reducir il pe da taglia odiern da 6,2 pertschient. A vista da la nauscha situaziun finanziala da la confederaziun ha ina clera maioritad concludì in auzament per 0,3 sin

6,5 pertschient ed in pe reduci da 2,0 pertschient per ils bains dals basegns quotidiens; quai è cleramain pli bass ch'il nivo dals stadis esters vischinants. La maioritad dal parlament stat en tant per la midada dal sistem (1. dumonda) sco er per l'auzament dal pertschient per 0,3 pertschient (2. dumonda).

En favur da diversas branschas che duain vegnir suttamessas da nov a la taglia sin plivalita èsi vegni fatg propostas per ina liberalizaziun e per **tractaments speziali**. En l'interess d'in incassament da taglia effizient e simpel èsi vegni stà tar il princip d'ina taglia generala. Sulettamain per tschertas **prestaziuns sin il sectur turistic** en Svizra duai il parlament obtegnair sut tschertas cundiziuns la competenza da fixar in pe reduci sin via da la legislaziun ordinaria.

Sco aspect negativ è vegni considerà il fatg, che l'economia vegn distgargiada, las consumantas ed ils consuments perunter engrevgiads dapli che fin uss. Però er questi circuls e las lavurantas ed ils lavurants èn interessads, che la capacitat da l'economia da pudair concurrer sin il plau internazional vegnia mantegnidà.

Cumposiziun da las entradas da la confederaziun

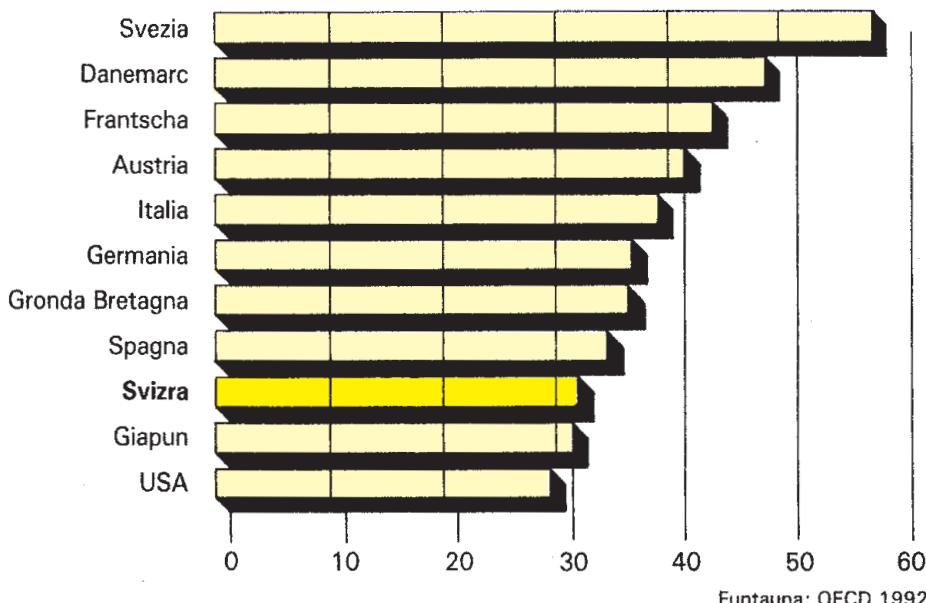
Co vegn la confederaziun finanziada?

Ils stadis industrials dal vest procuran per las entradas per finanziar ils pensums publics essenzialmain cun puttamente a la taglia l'entrada ed il consum da rauba e las prestaziuns da servetsch. Cun cumpigliar questas duas grondezzas vegni sa stentà da cuntanscher ina **repartiziun da las grevezzas fiscales uschè gista sco pus-saivel tenor il princip da la capacitat economa**.

Il **sistem da taglia svizzer** è caracterisà en cumparegliazion cun auters stadis d'ina bassa quota da las taglias da consumazion; ils stadis vischinants conuschan pes da taglia essenzialmain pli auts tar la taglia sin la plivalita. Il pe da taglia da 6,5 per-tsclient che stat en discussiun na mida betg questa relaziun. Pli impurta che la structura da noss sistem da taglia è la grevezza fiscalta totala. Tenor las pli novas statisticas internaziunalas posseda noss pajais anc adina la **pli bassa grevezza fiscal** dals stadis da l'OECD da l'Europa occidentalala.

Grevezza fiscale en la cumparegliaziun internaziunal

Total entradas fiscales e contribuziuns a l'assicuranza sociala
en % dal product brut svizzer (PBS), 1990

Custs supplementars per in tegnairchasa

Ils tegnairchasas privats vegnan a stuair supportar expensas supplementaras tras la taglia sin la plivalita. Uschia vegnan per exemplu las tariffas per il current electric e las taxas da telefon engrevgiadas cun la taglia sin la plivalita, ma er ils bigliets da viadi e las prestaziuns dals coiffeurs e da l'hotellaria vegnan pli char(a)s. Calculaziuns approximativas mussan ch'in tegnairchasa cun in'entrada media annuala da 42 000 francs vegniss engrevgià cun radund 500 francs ad onn, en cas d'ina entraida da 66 000 francs cun radund 700 francs. Per mitigiar questa grevezza supplementara duain tschintg pertschient dal retgav da taglia u pli ch'ina mesa milliarda francs vegnir appligads per reducir las premias da la cassa da malsauns.

Text da la votaziun

Emprim project:

Conclus federal davart l'urden da finanzas

dals 18 da zercladur 1993

I – La constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 41ter al. 1, lit. a, frasa finala ed al. 3

¹ La confederaziun po incassar ultra da las taglias che tutgan ad ella tenor l'artitgel 41bis:

a. ina taglia d'esit (taglia sin la plivalita);

...

c. ... taglia federala directa.

La cumpetenza d'incassar las taglias numnadas en las literas a e c è limitada fin la fin da l'onn 2006.

³ La taglia d'esit tenor alinea 1 litera a po vegnir incassada en la furma d'ina taglia d'esit cun ina deducziun da taglia preliminara sin la furnizion d'objects, sin prestaziuns da servetsch sco er sin imports. La taglia mutta a maximal 6,2 pertschient. Tschintg pertschient dal retgav da la taglia vegnan applitgads per mesiras per distgargiar gruppas da la populaziun cun pitschnas entradas.

II – Las disposiziuns transitorias da la constituziun federala vegnan midadas sco suonda:

Art. 8

¹ En divergenza cun l'artitgel 41ter alinea 6 relascha il cussegl federal las disposiziuns executivas tar la taglia d'esit tenor l'artitgel 41ter alinea 1 litera a ed alinea 3, che valan fin che passa en vigur la legislaaziun federala.

² Per las disposiziuns executivas valan ils sustants princips:

a. Suttamess a la taglia èn:

1. las furniziuns d'objects e las prestaziuns da servetsch ch'ina interpresa exequescha en Svizra cunter pajament (inclusiv l'agen consum);
2. l'import d'objects.

b. Exceptads da la taglia èn, senza il dretg da deducir la taglia preliminara:

1. las prestaziuns dals manaschis svizzers da la PTT cun excepziun dal transport da persunas e dals fatgs da telecommunicaziun;
2. las prestaziuns sin il sectur da la sanadad;
3. las prestaziuns sin il sectur dal provediment social e da la segirezza sociala;
4. las prestaziuns sin il sectur da l'educaziun, da l'instrucziun sco er da la tgira d'uffants e giuvenuls;
5. las prestaziuns culturalas;
6. ils esits d'assicuranzas;
7. ils esits sin il sectur dal traffic da daners e chapital cun excepziun da l'administraziun da facultads e da las fatschentas d'incassament;
8. la furnizion, la locaziun permanenta sco er l'affittanza da bains immobigliars;
9. patgs u scumessas, lottarias ed auters gieus da fortuna;
10. las prestaziuns, ch'ils indrizs senza intents da gudogn portan a lur commembers cunter ina contribuziun fixada en ils statuts;
11. las furniziuns da segns da valur svizzers che vegnan applitgads sco tals.

Per mantegnair la neutralitat da concurrenza u per simplifitgar l'incassament da taglia po vegnir permessa ina imposiziun da taglia facultativa sin ils esits numnads en questa litera e che han il dretg da deducir la taglia preliminara.

- c. Libers da la taglia, cun il dretg da deducir la taglia preliminara, èn:
  - 1. l'export d'objects ed ils servetschs prestads en l'exterior;
  - 2. las prestaziuns da servetsch che ststattan en connex cun l'export u cun il transit d'objects.
- d. Exceptads da la taglia per ils esits en Svizra èn:
  - 1. interpresas cun in esit total annual suttamess a la taglia da na pli che 75 000 francs;
  - 2. interpresas cun in esit total annual suttamess a la taglia da na pli che 200 000 francs, uschenavant che l'import da taglia na surpassa betg per onn regularmain 4000 francs, suenter avair deduci la taglia preliminara;
  - 3. purs, possessurs da guaud ed ortulans che furneschan exclusivamain products da l'agen manaschi, sco er martgadants da muvel;
  - 4. picturs artists e sculpturs per las ovras d'art creadas dad els sez.

Per mantegnair la neutralitat da concurrenza u per simplifitgar l'incassament da taglia po vegnir permessa ina imposiziun da taglia facultativa cun il dretg da deducir la taglia preliminara.
- e. La taglia munta a:
  - 1. 1,9 pertschient sin las furniziuns e sin ils imports dals sustants objects, ch'il cussegli federal po circumscriver pli detagliadament:
    - auas en conducts,
    - virtualias e bavrondas, cun excepcziun da bavrondas alcoholicas,
    - muvel, giaglinom, peschs,
    - granezza,
    - semenzas, bulbas e tschagulas da plantar, plantas vivas, plantinas, enferlas sco er flurs tagliadas e frastgas, er liadas en puschels, tschupels e sumegiantas chaussas,
    - meds da pavlar, acids da silaschas, sternim, ladim e meds per la protecziun da las plantas,
    - medicaments,
    - gassetas, revistas, cudeschs ed auters stampats en la dimensiun che vegn fixada dal cussegli federal;
  - 2. 1,9 pertschient sin las prestaziuns da las instituziuns da radio e televisiun cun excepcziun da quellas da caracter industrial;
  - 3. 6,2 pertschient sin las furniziuns e sin l'import dad auters objects sco er sin tuttas autres prestaziuns suttamessas a la taglia.
- f. La taglia vegn calculada tenor la bunificaziun; manca ina tala u en cas d'import è decisiva la valur da l'object u da la prestaziun.
- g. La taglia vegn debitada:
  - 1. da l'obligà da pajar la taglia, il qual effectuescha in esit suttamess a la taglia;
  - 2. dal retschavider da prestaziuns da servetsch, las qualas vegnan retratgas da l'exterior, uschenavant che l'import total da quellas surpassa annualmain 10 000 francs;
  - 3. da l'obligà da pajar dazi u d'annunziar al dazi, ch'importelescha in object.
- h. L'obligà da pajar taglia debitescha la taglia sin ses esits suttamess a la taglia; sch'il dovrà ils objects furnids ad el ed ils servetschs prestads per el per esits suttamess a la taglia en Svizra u en l'exterior, po el deducir en ses rendaquit da taglia la taglia debitada sco taglia preliminara:
  - 1. la taglia adossada ad el tras in auter pajataglia e
  - 2. la taglia pajada sin l'import d'objects u sin la retratga da prestaziuns da servetsch or da l'exterior;
  - 3. 1,9 pertschient dal pretsch dals products originals ch'il ha retratg d'interpresas na suttamessas a la taglia tenor litera d cifra 3.

Per expensas che n'han betg in caracter commerzial, n'exista betg il dretg da deducir la taglia preliminara.
- i. Pertutgant la taglia e la taglia preliminara vegni per regla fatg il rendaquit mintga quartal.
- k. Per l'imposiziun da taglia sin esits da munaiadas ed aur fin sco er d'objects ch'en già suttamess ad in taglia speziala pon vegnir relaschadas disposiziuns divergentas.
- l. Simplificaziuns pon vegnir ordinadas, schi na resulta betg da quai consequenzas d'ina dimensiun essenziala ni per las entradas da taglia ni per las relaziuns da concurrenza ed uschenavant ch'il rendaquit da taglia na vegn betg engrevgià qua tras a moda sproporzionada per ils ulteriurs pajataglia.

m. L'urden spezial per la punibilitad dals manaschis da fatschenta, previs en l'artitgel 7 da la lescha federala davart il dretg penal administrativ, po er vegnir applitgà per ils cas, per ils quals vegn en consideraziun ina multa da passa 5000 francs.

³ Il cussegl federal regla la transiziun da la taglia d'esit da fin uss a la nova taglia d'esit. El po er limitar u spustar temporarmain la reducziun da la taglia preliminara per bains d'investizion per l'emprim temp suenter l'entrada en vigur da la nova taglia d'esit.

⁴ Durant ils emprims tschint onns suenter l'introducziun da la taglia d'esit tenor artitgel 41ter alinea 3 vegnan annualmain tschint pertschient dal retgay da questa taglia applitgads per reducir las premias da l'assicuranza da malsauns da las gruppas da la populaziun cun pitschnas entradas. Las chombras federalas decidan, co questa part da la taglia d'esit, liada ad in intent specific, duai vegnir applitgada suenter la spiraziun da quest termin.

Art. 8ter

Per tschertas prestaziuns sin il sectur turistic po la confederaziun fixar sin via legislativa in pe da taglia pli bass, uschenavant che questas prestaziuns da servetsch vegnan duvradas per ina gronda part dals esters e sche la capacitat da concurrer pretenda quai.

Art. 9

Las disposiziuns davart la taglia sin la biera, valaivias ils 31 da december 1994, restan en vigur cun la resalva d'ina lescha federala confurm il senn da l'artitgel 41ter.

III – Las disposiziuns da l'urden da finanzas da fin uss èn valaivlas fin che passa en vigur il dretg executiv tar quest conclus federal.

IV – Quest conclus è suttamess a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

Segund project:

Conclus federal davart ina contribuziun per la sanaziun da las finanzas da la confederaziun

dals 18 da zercladur 1993

I – La constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 41ter al. 1bis

^{1^{bis}} Per meglierar il tegnairchasa federal incassescha la confederaziun in supplement tar la taglia d'esit confurm l'artitgel 41ter alinea 1 litera a da maximal 0,3 pertschient.

II – Las disposiziuns transitorias da la constituziun federala vegnan cumplettadas sco suonda:

Art. 8bis

Il supplement tenor artitgel 41ter alinea 1bis tar la taglia d'esit munta a:

- a. 0,1 pertschient tar las taglias segund l'artitgel 8 alinea 2 litera e cifras 1 e 2 da las disposiziuns transitorias;
- b. 0,3 pertschient tar las taglias segund l'artitgel 8 alinea 2 litera e cifra 3 dá las disposiziuns transitorias;
- c. 0,1 pertschient tar las taglias segund l'artitgel 8 alinea 2 litera h cifra 3 da las disposiziuns transitorias.

III – ¹ Quest conclus è suttamess a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² El va en vigur ensemen cun il conclus federal dals 18 da zercladur davart l'urden da finanzas.

Terz project:

Conclus federal davart las mesiras per il mantegniment da l'assicuranza sociala

dals 18 da zercladur 1993

I – La constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 41ter al. 3bis

^{3bis} Sche la finanziazion da la prevenziun dals vegls, survivents ed invalids n'è betg pli segirada pervi dal svilup da la structura da vegliadetgna, poi il pe da la taglia d'esit vegnir auzà tras in conclus federal per maximal in pertschient per garantir questa prevenziun; il conclus è liant generalmain e suttamess al referendum facultativ.

II – ¹ Quest conclus è suttamess a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² El va en vigur ensemen cun il conclus federal dals 18 da zercladur 1993 davart l'urden da finanzas.

Quart project:

Conclus federal davart taglias da consumazion spezialas

dals 18 da zercladur 1993

I – La constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 36ter al. 1, frasa introductiva ed al. 2

¹ La confederaziun dovrà la mesadad dal retgav net da la taglia sin ielis minerals sco carburants e l'entir retgav d'in supplement da la taglia sin ielis minerals sco suonda per pensums en connex cun il traffic sin las vias:

...
² Uschenavant ch'il retgav da la part liada ad in intent da la taglia sin ielis minerals na tanscha betg per segirar ils pensums numnads en l'alinea 1, incassescha la confederaziun in supplement da la taglia sin ielis minerals.

Art. 41ter al. 1 lit. b ed al. 4

¹ La confederaziun po incassar ultra da las taglias concedidas ad ella segund l'artitgel 41bis:
b. taglias da consumazion spezialas sin rauba tenor al. 4;

⁴ Taglias da consumazion spezialas tenor alinea 1 litera b pon vegnir incassadas:

- a. sin petroli, auters ielis minerals, gas natural ed ils products gudagnads tras lur elavuraziun sco er sin carburants ord autras materias primas (taglia sin ielis minerals e supplement da la taglia sin ielis minerals tenor art. 36ter);
- b. sin biera. La grevezza totala da la biera tras la taglia sin la biera, tras ils supplements da dazi sin materias primas per far biera e sin la biera sezza sco er tras la taglia d'esit, resta, en relazion cun il pretsch da la biera, sin il stadi dals 31 da december 1970;
- c. sin automobils e lur elements. Il legislatur po includer la taglia sin parts libras en la taglia sin automobils.

II – Las disposiziuns transitorias da la constituziun federala vegnan midadas sco suonda:

Art. 16

Abrogà

III – Quest conclus è suttamess a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

Tschintgavel e sisavel project

Iniziativas dal pievel «per sminuir ils problems d'alcohol» e «per sminuir ils problems da tubac» (iniziativas schumellinas)

Las duas dumondas da votaziun sa cloman:

- Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel «per sminuir ils problems d'alcohol»?
- Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel «per sminuir ils problems da tubac»?

Il pli impurtant en furma concisa

Tge intenziuns han las iniziativas?

Las duas iniziativas dal pievel «per sminuir ils problems d'alcohol» e «per sminuir ils problems da tubac» (iniziativas schumellinas) èn vegnidas inoltradas l'october 1990 cun 110 648 resp. 115 210 suttascripcziuns valaivlas. Ellas pretendan in scumond total da la reclama per alcohol e tubac e vulan uschia reducir il consum dals dus products da giudiment. Las iniziantas ed ils iniziants vulan en questa maniera prestar ina contribuziun per cumbatter l'abus d'alcohol e da tubac, ch'engrevgia grondamain tant la sanadad sco er l'economia. Ultra da quai duai almain 1 pertschient dal retgav da la taglia sin tubac vegnir appligtà per prevenir a malsognas chaschunadas dal tubac.

Scumonds totals èn sproporziunads

Scumonds totals da reclama, sco las iniziativas prevesan, èn sproporziunads. Per l'ina n'exista betg unitad tranter ils experts en tge dimensiun ch'in scumond da reclama pudess vairamain reducir il consum total d'alcohol e da tubac. Per l'autra na pon er mesiras rigurasas sco scumonds da reclama betg impedir che la reclama tras publicaziuns, programs da televisiun e staziuns da radio da l'exterior saja vinavant preschentà en Svizra. Las disposiziuns restrenschidas

per excepcziuns dal text da l'iniziativa na laschan ultra da quai struschamain in spazi per schluccar il scumond total da reclama.

Scumonds totals da reclama han dischavantatgs

Scumonds totals da reclama èn da dischavantatg betg be per ils producents indigens da bavrondas alcoholicas e da tubac, mabain er a moda unilateralala per noss meds da massa. En cas d'in scumond total da la reclama per alcohol e tubac èn ultra da quai numerusas occurrentzas culturalas e sportivas periclitadas. La finala van scumonds totals mal a prà cun in stadi modern che sa basa sin consumentas e consuments critics, infurmads e pronts da surpigliar sez la responsabludad.

Ponderaziuns dal cussegli federal e dal parlament

Malgrà tutta chapientscha per ils giavischs da las iniziäntas e dals iniziants refusan cussegli federal e parlament las dues iniziativas. Ils dischavantatgs che naschan per l'economia e per la cultura tras in scumond total da la reclama per alcohol e tubac èn pli gronds ch'ils effects positivs sin il consum d'alcohol e tubac, effects ch'èn dispitaivels concernent lur dimensiun.

Text da la votaziun

Tschintgavel project:

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «per sminuir ils problems d'alcohol»

dals 18 da zercladur 1993

Art. 1 ¹ L'iniziativa dal pievel «per sminuir ils problems d'alcohol» veggia suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa dal pievel sa cloma:

La constituziun federala veggia cumplettada sco suonda:

Art. 32^{quinquies}

¹ La reclama per bavrondas alcoholicas e marcas da bavronda è scumandada, medemamain per prestazius da servetsch e bains che sumeglian u regordan en pled, maletg u tun a quellas. La legislaziun federala po permetter excepcions limitadas en cas spezials.

² La reclama per bavrondas alcoholicas sto esser cleramain vesaivla sco tala.

Disposiziuns transitorias

¹ Il scumond da reclama tenor l'artitgel 32^{quinquies} va en vigur il pli tard trais onns suenter che questa disposiziun constituziunala è vegnida acceptada.

² Violaziuns dal scumond da reclama veggian punidas segund l'artitgel 57 alinea 2 litera a da la lescha d'alcohol fin che passan en vigur las disposiziuns penales sin stgalim da lescha.

Art. 2 L'assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa dal pievel.

Sisavel project:

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «per sminuir ils problems da tubac»

dals 18 da zercladur 1993

Art. 1 ¹ L'iniziativa dal pievel «per sminuir ils problems da tubac» veggia suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa dal pievel sa cloma:

La constituziun federala veggia cumplettada sco suonda:

Art. 32^{sexies}

¹ Dal retgav da las grevezzas fiscales sin rauba da tubac è, cumpigliond ils chantuns, almain in pertschient d'appiligar per prevegnir a malsognas chaschunadas dal tubac.

² La reclama per tubac e marcas da tubac è scumandada, medemamain per prestazius da servetsch e bains che sumeglian u regordan en pled, maletg u tun al tubac. La legislaziun federala po permetter excepcions limitadas en cas spezials.

Disposiziuns transitorias

¹ Il scumond da reclama tenor l'artitgel 32^{sexies} alinea 2 va en vigur il pli tard trais onns suenter che questa disposiziun constituziunala è vegnida acceptada.

² Violaziuns dal scumond da reclama veggian punidas segund l'artitgel 57 alinea 2 litera a da la lescha d'alcohol fin che passan en vigur las disposiziuns penales sin stgalim da lescha.

Art. 2 L'assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa dal pievel.

Arguments dals comités d'iniziativa

Ils comités motiveschan lur iniziativas dal pievel sco suonda:

«Per ina giuventetgna sauna

En in temp da magras finanzas èsi spezialmain inditgà da spargnar là, nua ch'i vegn dà ora mintg'onn milliardas da francs dal tuttafatg inutilmain per donns e custs consecutivs: num-nadomain tar ils problems da drogas. Mintg'onn pajain nus tuts pli e pli tras taglias, premias d'assicuranzas e per cassas da malsauns almain 3 500 000 000.- (3,5 milliardas) francs per malsognas, donns e perditas da lavur en consequenza dal consum exagerà da cigaretas ed alcohol. Per abitant (incl. uffants) fa quai fr. 500.- per onn.

Cun prevegnir als problems d'alcohol e da tubac na poi betg be vegnir spargnà blers daners, mabain er impedì fitg bleras painas e dolurs: Pli ch'in mez milliun dependents e 13 000 mortoris per onn sulettamain en Svizra. Quai èn pli che 30 gia dapli che tras heroin ed outras drogas. Tge dacentass, sche 13 000 Svizras e Svizzers vegnissan andetgomain per la vita sin ina moda u l'autra (per ex. tras 30 disgrazias d'aviuns u tras eveniments guerrils)? Tgi na pretendess betg megl拉斯 mesiras da protecziun e da segirtad e na vuless betg dumandar pled e fatg dals responsabels?

La reclama per cigaretas ed alcohol serva a la promozion dal consum ed al guadagnar nova clientella. Ils novs consumnts, ils uffants e giuvenils adolescents, èn il publicum en mira il pli interessant. Ina gia dependents restan els fidaivels a lur marca anc durant decennis. En Svizra cumenzan mintg'onn 50 000 uffants e giuvenils a firmar. En in temp da miseria creschenta e da negligentscha dals giuvens umans vegnan bavrondas alcoholicas recommandadas, bagatellisadas e glorifitgadas sco meds per schiliar tuts problems.

Infurmaziun e scleriziun èn necessarias, ma ellas èn sco in fav en il lai. Ils agents da reclama dals concerns da cigaretas e d'alcohol snegan cun in enorm apparat da propaganda ils fatgs cumprovads da la scienzia, e las gasettas che vulan rapportar criticamain surlonder, vegnan messas sut pressiun.

Ina restricziun da la reclama per alcohol e tubac sin il lieu da vendita è la prevenziun la pli bunmartgada, essend ch'ella custa insumma nagut. Ch'ella è efficazia cumprovan las experientschas fatgas en Norvegia, Finnlandia, Canada e Nova Zelanda. Tenor in studi da l'Organisazion mundiala da la sanadad (WHO) pudess ins evitar be en Svizra annualmain 500-700 mortoris en consequenza dal nicotin, suenter l'acceptaziun da las iniziativas schumellinas. La libertad dal consument vegn qua tras insumma betg limitada. El po cumprar e s'infirmar da tut tge ch'el vul sco fin uss.

Cun las expensas spargnadas da passa 100 millioni francs per la reclama po la confederaziun promover tras ina fundaziun sport, cultura, sanadad e reclama per quests secturs a moda efficazia. Quai v. d. tras in vair sponsoring senza animar al diever abusiv da cigaretas ed alcohol, cun ina propaganda sauna per ina giuventetgna sauna.»

Posiziun dal cussegl federal

Igl è ina incumbensa impurtanta da la confederaziun da cumbatter il consum exagerà d'alcohol e tubac e quai en l'interess da la sanadad dal pievel. Il scumond total da reclama previs en las iniziativas ha gronds dischavantatgs per l'economia, ils meds da massa e la vita culturala; latiers èsi da dir ch'ils effects preventivs èn disputaivels. Per cumbatter l'abus d'alcohol e da tubac fa il cussegl federal en emprima lingia diever da mesiras pli claras ed efficazias sco campagnas da prevenziun, educazion sanitara, obligaziuns d'infurmazion sco er augmentis da pretschs.

Chapientscha per las miras da l'iniziativa

Il cussegl federal ha chapientscha per ils giavischs da las iniziantas e dals iniziants. Il consum exagerà d'alcohol e da tubac è vairaman da donn per la sanadad; ils custs economics dal diever abusiv da l'alcohol e da tubac muntan a pliras milliardas francs. Il tubac e l'alcohol èn da considerar sco tassis enivrants che chaschunan ina dependenza, sch'els vegnan consumads da memia. Il cumbat dal diever abusiv d'alcohol e da tubac è per quest motiv in pensum impurtant dal stadi. Il cussegl federal aveva schizunt proponi indirectamain in cunternsboz tar las duas iniziativas. Il parlament

n'ha però betg acceptà questa proposta, essend da l'opiniun che la confederaziun ed ils chantuns hajan già oz a disposizion las prescripcziuns necessarias per limitar l'abus d'alcohol e da tubac (vesair la chascha).

Mesiras per cumbatter ils problems d'alcohol e da tubac

Il cussegl federal è da l'avis ch'ins possia dumagnar ils problems d'alcohol e da tubac pli efficaziamain cun ina clera infurmazion che cun ulteriuras prescripcziuns e restricziuns rigurudas. El persequitescha per quest motiv ina politica da sanadad che sa basa primarmain sin l'infurmazion. El cumbatta il

Tge vegn gia fatg?

Il dretg federal e chantunal cuntexnan gia bleras prescripcziuns per cumbatter l'abus d'alcohol e da tubac. Varsaquants exempels:

- La reclama per alcohol e tubac è scumandada en il rádio ed en la televisiun. Divers chantuns e diversas vischnancas han scumandà sin lur intschess la reclama per tubac ed alcohol tras placats.

diever abusiv d'alcohol e da tubac cun mesiras sco campagnas da prevenziun, ch'èn drizzadas specificamain vers singulas gruppas, tras l'educaziun sanitara en scola, però er cun prescripcions d'avertiment e da decleraziun. Malgrà ch'il consum d'alcohol stagnescha en Svizra ed il dumber da las fimadras e dals fimaders sa sminuescha, vul il cussegl federal rinforzar sias stentas da fin uss concernent il cumbatt dal diever abusiv da l'alcohol e dal tubac e promover uschia la sanadad dal pievel.

Scumonds radicals da reclama èn sproporziunads

Scumonds totals da reclama muntan ina ferma intervenziun en la libertad d'infuriazion da las burgaisas e dals burgais ed en la libertad da commerzi e d'industria. Ina tala intervenziun fiss giustifitgada alur, sche la sanadad dal pievel pudess vegnir promovida efficaziamain be en quella maniera. Ma avant stuessan vegnir duvradas tuttas

autras pussaivladas per cumbatter ils problems d'alcohol e tubac. Questas premissas n'èn però betg ademplidas per giustifitgar in scumond total da la reclama per alcohol e tubac.

Dischavantatgs per tgi che lavura sin il sectur da la cultura

La cultura en Svizra dovrà il sustegn da privats. L'industria d'alcohol e tubac presta via sponsoring ina contribuzion impurtanta per promover la cultura; ella sostegna l'organisazion da numerusas occurrentzas culturalas e sportivas (open-air-festivals, cursas da moto-cross e.u.v.) onn per onn cun contribuzions en l'autezza da radund 40 milliuns francs. Quest sustegn giess a perder cun in scumond total da la reclama e bleras occurrentzas na fissan betg pli realisables. Il donn avessan ultra dal publicum spezialmain er quels che lavuran sin il sectur da la cultura.

- Sin vinars, biera e tubac vegni incassà ina taglia.
- 10 pertschient da la taglia sin alcohol servan als chantuns per cumbatter il diever abusiv dals tissis enivrants.
- Igl è scumandà da dar vinars e sumegliantas bavrondas ad uffants e giuvenils.
- Ils pachets da cigaretas ston esser munids cun texts d'avertiment. Igl è er d'inditgar il cuntegn da nicotin e teer dal fum.
- Ils patruns han da procurar che na fimadras e na fimaders na vegnian betg mulestad(a)s a la piazza da lavur tras il fum da tubac dad otras persunas.

Reclama per alcohol e tubac en cifras

Expensas da la reclama per ils singuls meds da giudiment

	1991	1992
● rauba da tubac	fr. 80 milliuns	fr. 62 milliuns
● spirituosas, sect	fr. 30 milliuns	fr. 20 milliuns
● biera	fr. 15 milliuns	fr. 16 milliuns
● vin	fr. 10 milliuns	fr. 12 milliuns
<hr/>		
Total	fr. 135 milliuns	fr. 110 milliuns

Entradas tras la reclama per meds da giudiment tenor meds

	en francs		en pertschient da tuttas entradas tras la reclama	
	1991	1992	1991	1992
● gasettas	49 milliuns	43 milliuns	4	4
● revistas	37 milliuns	27 milliuns	8	6
● revistas professiunalas	6 milliuns	3 milliuns	3	2
● kino	8 milliuns	7 milliuns	38	35
● reclama da placats	35 milliuns	29 milliuns	22	17

Funtauna: BSW

Dischavantatgs per l'economia svizra

Ils producents svizzers da bavrondas alcoholicas e da rauba da tubac vegnan dischavantagiads tras in scumond total da reclama en cumparegliazion cun la concurrenza da l'exterior, essend che quella è vinavant preschenta en Svizra cun sia reclama per alcohol e tubac. Ils products svizzers vegnan a perder ina part dal martgà en favur dals products esters. In scumond da la reclama per alcohol e tubac ha er consequenzas per la branscha da reclama e propaganda.

Dischavantatgs per la pressa indigena

Las entradas tras la reclama muntan ina gronda part da las entradas per noss meds da massa, surtut per gasettas e revistas (vesair la chascha). In scumond total da reclama per alcohol e tubac chaschuna per

blers products da pressa ina perdita d'entradas gist il mument d'ina situaziun economica precara, che sto per consequenza avair ina reducziun da la part redacziunala da gasettas e revistas. Er concernent il sectur dals meds obtegna la concurrenza da l'exterior avantatgs commerzials, perquai ch'il scumond svizzer da reclama na vala betg per ella.

Dischavantatgs per las consumetas e per ils consuments

En cas d'in scumond total da reclama na pudessan las consumetas ed ils consumentos betg s'orientar sufficientamain davart la purschida dal martgà ed i dess struschamain la pussaivladad d'infurmari la clientella davart la meglieraziun da products. Ils producents perdessan per quest motiv l'interess da meglierar cun gronds custs lur products en cas d'in scumond total da reclama.

Per tut questi motivs recomondan cussegli federal e parlament da refusar las duas iniziativas dal pievel «per sminuir ils problems da tubac» e «per sminuir ils problems d'alcohol» (iniziativas schumellinas).

PP

SPED. POSTALA

Spediziuns enavos a la
controlla d'abitants da
la vischnanca

Recumandaziun a votantas e votants

Il cussegl federal ed il parlament recumondan a votantas e votants per ils motivs allegads da vuschar ils 28 da november 1993 sco suonda:

- **GEA** al conclus federal dals 18 da zercladur 1993 davart l'urden da finanzas
- **GEA** al conclus federal dals 18 da zercladur 1993 davart ina contribuziun per la sanaziun da las finanzas da la confederaziun
- **GEA** al conclus federal dals 18 da zercladur 1993 davart las mesiras per il mantegniment da l'assicuranza sociala
- **GEA** al conclus federal dals 18 da zercladur 1993 davart taglias da consumaziun spezialas
- **NA** a l'iniziativa dal pievel «per sminuir ils problems d'alcohol»
- **NA** a l'iniziativa dal pievel «per sminuir ils problems da tubac»